

Opfylder du miljøstyrelsens krav i forbindelse med regler ved dyrkning i åbent væksthus/tunnelhus?

Jordbærkonference

26. oktober 2022

Miljø

Vejledning fra Miljøstyrelsen – november 2019

Odense kommune

- Eneste kommune i landet, som har et gartneriteam – 7 ansatte, som alle primært beskæftiger sig med regulering af gartneridrift.
- Landets øvrige kommuner afventer, hvad der sker i Odense. Det er forventeligt, at Odense kommunes forvaltning af lovgivningen kommer til at danne præcedens for forvaltningen i de øvrige kommuner i landet.
- I Odense kommune er der pt. udelukkende fokus på væksthuse.

Definition af væksthuis

Et væksthuis defineres som:

”et faststående, lukket rum til afgrødeproduktion, som man kan gå ind i, og som er forsynet med vægge og tag, der giver mulighed for kontrolleret udveksling af materialer og energi med omgivelserne og forhindrer udslip af plantebeskyttelsesmidler i miljøet”

- Et tunnelhus vil blive betragtet som et åbent væksthuis
- Er en tunnel også et åbent væksthuis?

Tunnel – friland eller væksthuse?

- Når Miljøstyrelsen godkender pesticider iht. Pesticidforordningen, betragtes tunneller som friland/mark.
- I Planloven betragtes tunneller som bebyggelse/bygning.
- I flere kommuner kræver det byggetilladelse at opføre tunneller.
- Miljøstyrelsen har endnu ikke taget stilling til, om tunneller lovgivningsmæssigt skal betragtes som åbne væksthuse eller som friland ift. Miljøbeskyttelsesloven som regulerer spildevand og affald.
- Miljøstyrelsen har tidligere i forbindelse med en kommentering til Dansk Gartneri givet udtryk for, at tunneller miljømæssigt set bør betragtes som åbne væksthuse, men der forvaltes (endnu) ikke efter dette ifm. godkendelse af pesticider.
- Hvis Miljøstyrelsen kommer frem til, at tunneller skal betragtes som åbne væksthuse, så vil kommunerne forvalte affalds- og spildevandsreglerne ud fra samme betragtning.

Kommunens rolle

- Kommunen er myndighed på affalds- og spildevandsområdet. Spildevandsreglerne finder ikke anvendelse på friland, men reglerne gælder for vand i bygninger/væksthuse. Affaldsreglerne gælder, men reglerne er ikke ens, for friland og væksthuse.
- Derfor: **Vigtigt** at kalde tunneller for tunneller og ikke for væksthuse fordi tunneller ikke nødvendigvis sidestilles med et åbent væksthus, når det gælder kommunernes regler for håndtering af spildevand og affald.
- Som udgangspunkt er det den enkelte kommune, der er myndighed på, om en tunnel skal betragtes som væksthuse eller friland ift. spildevandsreglerne.
- I praksis vil det lige nu være op til den enkelte kommune at afgøre, om en tunnel skal betragtes som friland = ingen spildevandsregler eller som et åbent væksthuse = spildevandsreglerne gælder. Hvis I kalder en tunnel for et væksthuse kan det måske ansætte kommunen til at håndhæve reglerne for væksthuse.

Spildevand i åbne væksthuse

Fra Miljøstyrelsens Gartnervejledning:

- *Ved dyrkning direkte i eller på jord, skal vanding være restriktiv.*
- *Ved andre produktionsformer end ovenstående skal spildevand opsamles.*
- *Ved import af planter tillades ikke rester af ikke godkendte pesticider i plantematerialet.*

Overvanding accepteres ikke, hvis der dyrkes direkte i eller på jord. Hvis overvanding er nødvendig, skal drænvandet efter vanding opsamles og enten genbruges eller renses og have en spildevandstilladelse til afledning.

Importerede planter, som er behandlet med pesticider, som ikke er godkendt i Danmark, må ikke dyrkes i åbne væksthuse, disse skal dyrkes i lukkede væksthuse. Dette fordi spildevandet fra væksthuset potentielt kan forurenes af pesticiderne.

Hvis der er mindre spild af vand fra utætte slanger, render eller andet, er det op til den enkelte kommune at beslutte, om vandspildet kan accepteres eller ej. Odense kommune accepterer kun minimale vandspild (enkelte dryp) i gartnerier uden lukket gulv.

Vandspild accepteres, hvis bunden af husene er tæt – enten to lag kraftig plast eller beton. I Odense kræves to lag 0,7 mm plast.

Spildevand i åbne væksthuse

Nedenstående diskuteres, men er endnu ikke afklaret:

- Indvendig vask af gartnerier
  - Odense kommune forlanger nedsivningstilladelse
  - DG mener, at vand fra indvendig vask falder spredt i væksthuset, og skal derfor betragtes som en fladeforurening og ikke en punktkilde. Nedsivningstilladelser kan kun forlanges ved punktkilder
- Indtrængende regnvand ved større regnskyl
  - Samme som ovenstående
- Opsamling af kondensvand
  - Odense kommune forlanger nedsivningstilladelser hvis der ikke er kondensrender
  - Odense kommune forlanger opsamling af kondensvand fra "alle lodrette og vandrette flader, gardiner mm" alternativt en nedsivningstilladelse
  - DG mener, at der er en opadgående vandstrøm i et varmt væksthuse, og at der derfor ikke vil ske nedsivning af kondensvand.

Mangler afklaring af, hvad der er en fladebelastning og hvad der er en punktkilde

Mangler afklaring af, hvornår der reelt sker nedsivning ifm. vandspild

Planteaffald i åbne væksthuse

Reglerne følger de enkelte kommuners affaldsregulativer.

Der kan søges om tilladelse til at udsprede planteaffaldet på en mark, dette kræver en §19-tilladelse.

Planteaffaldet må ikke indeholde rester af pesticider som ikke er godkendt i Danmark, for eksempel fra importerede planter.

I Odense kommune skal planteaffald fra åbne væksthuse opbevares i tætte, overdækkede containere. Planteaffald må ikke placeres i bunker udendørs, da dette kan medføre punktforurening ved evt. udvaskning af pesticider.

I Odense kan bortskaffelse af planteaffald fra åbne væksthuse ske på disse måder:

- Hvis kommunen kan give en §19-tilladelse, kan planteaffaldet spredes på marken
- Kan der ikke gives en §19-tilladelse, skal planteaffaldet bortskaffes til forbrænding
- Hvis ingen brug af pesticider – opbevares i container eller på fast tæt plads til tørstofindholdet er min. 30%. Herefter må planteaffaldet lægges i markstak.

§19-tilladelser – åbne væksthuse

§19 i Miljøbeskyttelsesloven siger følgende:

Stoffer, produkter og materialer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, må ikke uden tilladelse

- 1) nedgraves i jorden,*
- 2) udledes eller oplægges på jorden eller*
- 3) afledes til undergrunden.*

Udspredning af planteaffald eller opsamlet drænvand fra åbne væksthuse kræver en tilladelse fra kommunen. Tilladelsen kaldes en §19-tilladelse.

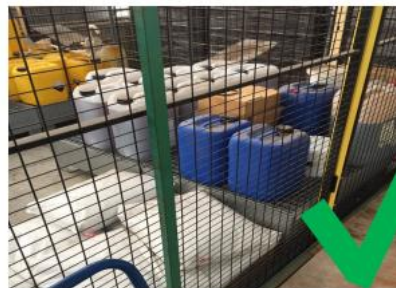
Kommunerne vurderer, hvilke oplysninger gartneriet skal komme med ved ansøgning. I **Odense** forlanges en årlig analyse af planteaffaldet/ vand der ønskes udspreddt.

- Hvis analysen viser indhold af pesticider, som ikke er godkendt i Danmark, må planteaffaldet ikke udspreddes. I stedet skal det forbrændes.
- Hvis der ikke findes rester af uønskede pesticider skal planteaffaldet opbevares i container eller på fast tæt plads til tørstofindholdet er min. 30%. Herefter må planteaffaldet lægges i markstak eller udspreddes.

Opbevaring af gødning og kemikalier

Eksempel på korrekt opbevaring af flydende gødning. Gødningsblander og kar er placeret bag opkant med tilstrækkelig opsamlingsvolumen til at tilbageholde den største beholders indhold.

Der må ikke være huller, haner eller lignende til at lede spild ud af. Tappehaner og slanger skal være bag opkanten eller i spildbakken.

Eksempler på korrekt og forkert opbevaring af sprøjtemidler og flydende kemikalier.

Hvad kan I gøre på den korte bane?

- Gennemgå vandstrømme, så I ved, hvor spildevandet og tagvandet fra væksthuse og tagvand fra tunneller løber hen
  - Hvis vandet løber i dræn, ender det så efterfølgende på en mark, i et vandløb eller andet?
- Lave en vedligeholdelsesplan
  - Hvor ofte tjekkes for utætheder/utilsigtet spild for eksempel utætheder i render eller slanger? Lav plan så det sikres at hele gartneriet gennemgås med faste intervaller.
  - Hvordan ageres der, hvis der opdages utilsigtede spild?
- Overvej om drænvand efter vanding kan opsamles
  - Hvis drænvandet i dag løber ud af huller i bunden af renderne, så overvej om der findes løsninger, så overskydende drænvand kan opsamles.
- Gennemgå pesticidskabe regelmæssigt
  - Brug kemitjek app.
- Kontroller at sprøjter er eftersete og godkendte

Hvad kan I gøre på den lange bane?

- Nye tekniske løsninger ift. vandspild
  - Opsamling af drænvand efter vanding. Hvis muligt, så også rense eller genbruge vandet.
- Rengøring i gartneriet uden vand
  - Hvordan rengøres gange uden brug af vand?
  - Kan indvendig vask af husene gøres uden spild af vand til gangarealer?
- Ændre arbejdsgange
  - Hvis der er vådt på gulvet eller under bordene, så overvej hvor vandet kommer fra, og om der kan ændres på arbejdsgange eller installationer, så vandspildet undgås.
- Dele de gode løsninger med kollegaer i branchen

Hvad laver jeg?

Vejledning omkring de miljøregler, der administreres af kommunerne

Hvornår kræver en aktivitet en tilladelse fra kommunen, og hvad skal der til for at få tilladelsen?

Hjælpe i dialogen med kommuner og evt. eksterne rådgivere

Dels ”oversætte sproget” dels udfordre kommunerne på deres afgørelser

Vidensdeling af løsninger

Ofte kan ændring af adfærd gøre meget

Mine kontaktinfo:

Mail: trin@hortiadvise.dk

Telefon: 21 65 11 35